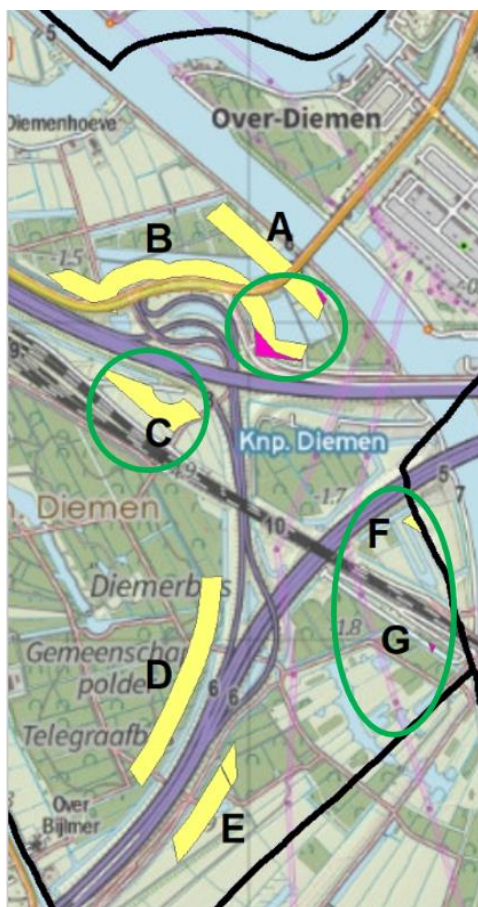

Nadere prioritering windenergie zoekgebieden Diemen

Februari 2022

Op grond van conclusies uit de Verkenning wetgeving en beleid voor natuur en landschap (Tauw) en kijkend naar de Diemer omgevingsvisie en het Ontwikkelperspectief Diemerscheg, is het advies om de Diemer zoekgebieden, zoals opgenomen in de RES 1.0 en de Omgevingsvisie Diemen 2040, als volgt te prioriteren:

RES 2.0-zoekgebieden (groen)	
A en B oostelijk deel	RES 2.0- zoekgebied vanwege afstand tot open landschap en ligging tussen infrastructuur.
C	RES 2.0-zoekgebied vanwege afstand tot open landschap, ligging tussen infrastructuur.
F en G	RES 2.0- zoekgebieden vanwege afstand tot open landschap, ligging aan rand Diemerbos en tussen / nabij infrastructuur.
Schrappen:	
A en B westelijk deel	Valt af vanwege nabijheid open landschap en daaraan gekoppelde natuurwaarden.
D	Valt af vanwege ligging centraal in Diemerbos en noodzaak van veel bomenkap.
E	Valt af vanwege nabijheid open landschap en daaraan gekoppelde natuurwaarden.

In de voorgestelde RES 2.0-zoekgebieden is het risico op onherstelbare schade aan landschap en natuur kleiner dan in de andere gebieden. Het advies is om het vervolgtraject voor de RES 2.0 te richten op deze vijf zoekgebieden.

Bij de totstandkoming van dit advies is sterker geleund op landschappelijke aspecten dan op natuuraspecten. Dit komt omdat er in de recente verkenning van Tauw, maar ook in de Omgevingsvisie Diemen 2040 en het Ontwikkelperspectief Diemerscheg stellige uitspraken worden gedaan over landschappelijke aspecten. Over de natuuraspecten zijn de voorliggende documenten minder concreet.

Op alle andere aspecten (zoals bijv. geluid en slagschaduw) gaan we nu nog niet in. De belofte van het college om ook deze aspecten te laten onderzoeken in aanloop naar de RES 2.0 blijft overeind. Momenteel wordt overwogen om hiervoor een Milieueffectrapport (MER) te laten opstellen. Ook een uitgebreid natuuronderzoek zal daarin worden meegenomen.

De technische uitvoerbaarheid is ook een aandachtspunt in het vervolg proces. Hoe zijn de gebieden bereikbaar voor transport van zwaar materieel, en wat betekent het inrichten van een bouwplaats? De nabijheid van het Amsterdam-Rijnkanaal lijkt hierbij een voordeel te bieden omdat materiaal met schepen kan worden aangevoerd.

Uiteindelijk kan pas aan de hand van een concreet windenergie initiatief (en daaraan gekoppelde onderzoeksvragen) definitief worden bepaald of windturbines op een concreet bepaalde locatie kunnen worden gebouwd.

Onderbouwing

1) Verkenning wetgeving en beleid voor natuur en landschap

(Tauw, januari 2022)

Dit rapport betreft een verkennend onderzoek op hoofdlijnen met het karakter van een natuurtoets. Het geeft inzicht in:

- de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het plaatsen van windturbines in de zoekgebieden.
- de aard en omvang van de te verwachten effecten en (mogelijk) vervolgonderzoek dat ten behoeve van bijvoorbeeld plannen, milieueffectrapportages en/of projecten nog moet worden uitgevoerd.

Wat kunnen we concluderen?

Wet Natuurbescherming

Natura 2000

- n.v.t. op Diemer zoekgebieden

Soorten (flora, zoogdieren, vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen)

- Onderzoek gaat in op aanlegfase en gebruiksfase
- Als voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden getroffen, is een ontheffing redelijkerwijs te verkrijgen.
- Nader (veld)onderzoek is nodig.

Houtopstanden (bomen)

- zoekgebieden Diemen liggen buiten de bebouwde kom, dus geldt de Boswet
- Vervolgonderzoek: veldbezoek nodig.
- Mogelijk boominventarisatie nodig.
- In de meeste gevallen geldt meld- en herplant-plicht.

Vleermuizen

- Als er bomen worden gekapt moet worden gecontroleerd of daar geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen in aanwezig zijn.
- Nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen is vereist.

Trekvogels

- meer dan incidentele slachtoffers worden niet verwacht.
- Als de additionele sterfte > 1% van de natuurlijke sterfte van de populatie is, dan moet er een stilstandvoorziening komen.

Ringslang

- Deze natuurwaarde is moeilijk elders te vervangen.
- Als voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden getroffen, is een ontheffing redelijkerwijs te verkrijgen.

Provinciale beschermingsregimes

Natuur Netwerk Nederland (NNN)

- De Diem is kwetsbaar gebied.
- Natuurwaarden in de rest van het gebied (bospercelen en moerasgebied) zijn op korte tot middellange termijn vervangbaar.
- Om negatieve effecten te voorkomen, is een rijopstelling (van windturbines) aan de rand van het zoekgebied denkbaar.
- In deze fase lijkt een rij opstelling langs het Amsterdam-Rijnkanaal het meest kansrijk.

Compensatie opgave

- Voor 'vervangbare' natuurwaarden is in beginsel compensatie mogelijk.
- oppervlakte, samenhang en kwaliteit van het NNN moeten gelijk blijven of zelfs toenemen.
- Bij voorkeur vindt compensatie nabij de ingreep plaats.
- Binnen de gemeente Diemen is het buitengebied al grotendeels als NNN bestemd. Mogelijkheden om binnen de gemeente te compenseren zijn beperkt.
- Compensatie buiten de gemeentegrenzen is niet op voorhand onhaalbaar.

Bijzonder Provinciaal Landschap Vechtstreek-Noord (BPL)

- Één van de kernwaarden: aaneengesloten open ruimte en vergezichten.
 - Open ruimte en vergezichten dienen in stand te worden gehouden, wat de komst van windturbines in de weg staat.
 - De polder tussen de A9 en het Amsterdam-Rijnkanaal staat aangemerkt als open ruimte die als zodanig moet worden behouden.
- Één van de ruimtelijke dragers: Amsterdam-Rijnkanaal

- De Diem is een lijnelement van hoge cultuurhistorische waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die het natuurlijke verloop of de herkenbaarheid en beleefbaarheid van de veenrivieren aantast zijn ongewenst.
- mogelijkheid om de opstelling van windturbines te koppelen aan een van de al aanwezige lijnen in het landschap.
- De aanwezigheid van het grote verkeersknooppunt Diemen werpt de vraag op of de kernkwaliteiten van BPL-gebied Vechtstreek-Noord in deze noordelijke uithoek van het BPL-gebied wel echt tot uiting komen. De infrastructuur in dit deel van het BPL-gebied ligt verhoogd, wat eventuele vergezichten per definitie belemmert.
- Voor de zoekgebieden B en G in Diemen die overlappen met BPL-gebied Vechtstreek-Noord, zou dit geen belemmeringen hoeven opwerpen.
- Wel dient de ruimtelijke impact van mogelijke opstellingen zorgvuldig te worden onderzocht.
- Visualisaties zijn nodig om te komen tot een goede beoordeling en om te kunnen inschatten of extra windturbines niet leiden tot ongewenste verrommeling van het landschap.

2) Omgevingsvisie Diemen 2040

(vastgesteld door de gemeenteraad op 27 januari 2022)

De visie gaat over de hoofdlijnen van de gewenste ontwikkelingsrichting en schetst de kaders waarbinnen de gemeenteraad, inwoners, ondernemers en organisaties toekomstige ruimtelijke afwegingen kunnen maken.

Wat kunnen we concluderen?

- P34: Balans, We vinden het belangrijk dat het buitengebied groen en rustig blijft.
- P40: De gemeente Diemen onderzoekt samen met andere gemeenten de mogelijkheden voor windenergie, zonne-energie en aardwarmte. We gaan slim om met de ruimte die we hebben en sparen onze open groengebieden zoveel mogelijk.
- P57: hoofdstuk Duurzame Energie: We gaan slim om met de ruimte die we hebben en sparen onze open groengebieden zoveel mogelijk voor andere functies.
- P59: De Diemer Vijfhoek en het Diemberbos zijn kerngebieden in de ecologische structuur.

Bij de Omgevingsvisie hoort ook een Milieueffectenrapport (Antea, 3/12/2021). Ook hierin wordt veelvuldig aandacht besteed aan windturbines. Kenmerkend zijn deze quotes:

- P89: Indien windturbines worden geplaatst, verslechtert het zicht op gebieden met cultuurhistorische of landschappelijke waarden. Het negatieve effect van windturbines op landschappelijke of cultuurhistorische waarden is negatief beoordeeld. Het infrastructuurlandschap is in gemeente Diemen dermate aanwezig dat landschappelijke waarden niet verder worden aangetast.
- P92: De inpassing van duurzame energiebronnen is een lastig proces, aangezien hier een afweging gemaakt dient te worden tussen energieopwekking enerzijds en landschappelijke

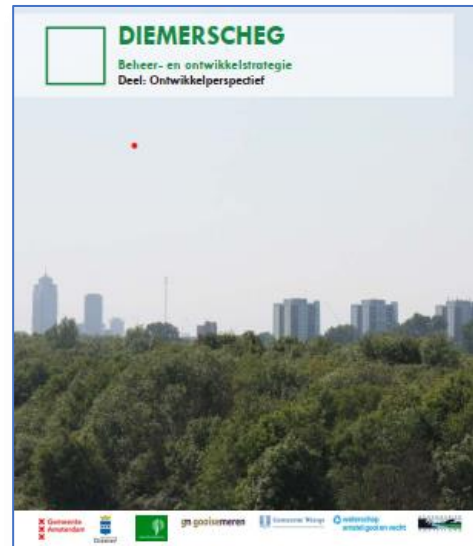

en ecologische inpassing anderzijds. De inpassing van zon en wind heeft namelijk een potentieel negatieve impact op de beleving van het landschap, alsmede de ecologische waarden in groen- en natuurgebieden.

3) Diemerscheg - Beheer en ontwikkelstrategie (Ontwikkelperspectief)

(april 2021)

Het ontwikkelperspectief is het resultaat van een samenwerking van de gemeenten Amsterdam en Diemen met Staatsbosbeheer, en daarbuiten in afstemming op onderdelen met de Provincie Noord-Holland, Weesp, Gooise Meren, Waternet, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, Groengebied Amstelland en de Vrienden van het Diemberbos. Het ontwikkelperspectief is door de stuurgroep Diemerscheg vastgesteld als richtinggevend kader voor de hierop volgende langdurige samenwerking aan een samenhangende gebiedsontwikkeling. Daarnaast werkt het Ontwikkelperspectief door als bouwsteen in de Omgevingsvisies die gemeenten opstellen.

Wat kunnen we concluderen?

- P3: Ontwikkel een state-of-the-art en attractief energieopwek-landschap gekoppeld aan de zware infrastructuur.
- P51: Eventuele windturbines worden ruimtelijk gekoppeld aan de zware infrastructuur van spoor, weg en kanaal. De overige groene ruimten worden met dit ordeningsprincipe zoveel mogelijk vrij gehouden van verdere ruimtelijke versnippering. Zo leent de grote maat en het lineaire karakter van het Amsterdam Rijnkanaal zich op landschappelijk schaal bijvoorbeeld voor de aanleg van een statige 'windallee'. Nadere ruimtelijke studies, op landschappelijke schaal en dus gemeentegrens-overstijgend, moeten inzichtelijk maken of inpassing langs meer lijnen mogelijk is.